

Straf samenwonen niet af met kostendelersnorm

 Marcel Sturkenboom,
Kitty Jong en Lucia Lameiro
Garcia

Zes jaar na het invoeren van de kostendelersnorm zien we de effecten: meer armoede. Het slechtste dat er nu kan gebeuren, is dat de maatregel overeind blijft, en ook ingevoerd wordt voor alle AOW'ers. Want dan is de sociaal-economische ramp helemaal niet te overzien.

De kostendelersnorm is een bezuinigingsmaatregel. De regel werd in 2015 ingevoerd en houdt in dat je minder bijstand krijgt als je met meerdere volwassenen in één huis woont. Je volwassen zoon of dochter boven de 21 jaar, je broer of zus, je oude oom of tante, vader of moeder. Hoe meer volwassenen onder hetzelfde dak, hoe lager de uitkering. Het idee erachter is dat je kosten kunt delen als je samen een huishouden gaat vormen.

Dit blijkt niet zo simpel te zijn. Het rapport *Kansrijk Armoedebeleid* laat zien dat de financiële voordelen van samenwonen vaak veel te ruim worden ingeschat. Met als gevolg dat meer mensen in de armoede belanden en soms zelfs op straat terecht komen, omdat vrienden hen geen onderdak durven bieden uit angst gekort te worden.

Mantelzorgboete

Voor de grote groep gepensioneerden met volledige AOW werd de norm destijds, na zware maatschappelijke druk, geschrapt. Over de

'mantelzorgboete' die ouderen zou korten op hun AOW was terecht veel te doen, mede omdat het mensen ontmoedigt om hun oudere familieleden in huis te nemen om voor hen te zorgen. Ook zet het een streep door nieuwe woonvormen met een groep AOW'ers bij elkaar (denk bijvoorbeeld aan een seniorenhofje).

Het onderwerp is actueel tijdens deze verkiezingen. Sommige partijen pleiten voor het afschaffen van de kostendelersnorm en hebben daarvoor ook voorstellen gedaan in de Tweede Kamer. Wethouders van Amsterdam, Den Haag, Utrecht en Rotterdam stellen dat de kostendelersnorm de woningnood verergert.

De financiële voordelen van samenwonen worden te ruim ingeschat

Ze willen de maatregel vervangen door alternatieven. Geen enkele partij heeft in haar verkiezingsprogramma staan dat ze vasthouden aan de kostendelersnorm of deze zelfs voor de AOW'ers gaan invoeren. En dat is logisch: impopulaire maatregelen staan doorgaans niet in verkiezingsprogramma's, en gepensioneerden vormen een grote kiezersgroep. De invoer destijds was ook geen wens die voortkwam uit verkiezingsprogramma's, maar uit de onderhandelingen.

Nu er in de coronacrisis zoveel overheidsgeld wordt uitgegeven, zoeken politieke partijen naarstig naar nieuwe, extra mogelijkheden om geld te besparen. Politieke partijen kijken daarbij graag naar het Centraal Planbureau. Dat heeft destijds op verzoek van het ministerie van sociale zaken de kostendelersnorm voor gepensioneerden doorgerekend en ziet daarin geen bezwaar voor het invoeren. Het levert miljoenen op voor de staatskas.

Meergeneratiewoning

Maar het zet meteen een streep door bijvoorbeeld een meergeneratiewoning. Een toekomst die veel families graag willen, waarin voor elkaar gezorgd wordt, zal door de kostendelersnorm niet meer financieel haalbaar zijn.

Het zou te gek voor woorden zijn als de kostendelersnorm in de bijstand overeind blijft en voor alle AOW'ers wordt ingevoerd. Een maatregel waartegen enorme weerstand bestaat komt dan alsnog op de onderhandelingstafel. En dat in een tijd dat we juist willen aanmoedigen dat we meer zorgen voor elkaar en omzien naar elkaar.

Het laatste wat je wilt, is dat ouders en hun volwassen kinderen of familieleden die graag bij elkaar willen wonen voor gezelschap en zorg, hiervoor terugschrikken vanwege de kosten. Of nog erger, dat degenen die er desondanks toch voor kiezen, in financiële problemen komen.

Daarom onze oproep: schaf de kostendelersnorm in de bijstand af, en voer hem via de achterdeur van de onderhandelingen voor geen enkele groep in.